proLékaře.cz | 1.11.2026

29 Dávkovanie vybratých terapeutických skupín počas tehotenstva

Silvia Dókušová

Tab. 29.1 | Farmaká vhodné a nevhodné počas tehotenstva

prípravok/farmakum	použiteľnosť po čas tehotenstva
antidiabetiká	podľa SPC sa u tehotných žien odporúča použiť inzulín, perorálne antidiabetiká ani agonisty GLP1-RA SPC neodporúča, resp. sú kontraindikované
NSAID/analgetiká	▪ ASA – nízke dávky dlhodobo bezpečné ▪ ostatné NSAID > 48 hod možnosť uzáveru ductus arteriosus (už od 24. týždňa, najmä po 31. týždni) ▪ kryptorchizmus
paracetamol (acetaminiofén)	▪ relatívne bezpečný počas celej gravidity ▪ možný súvis s ADHD poruchou u detí (> 29 dní užívania, bezpečný < 8 dní) ▪ zníženie tvorby testosterónu
ibuprofén	▪ inhibícia syntézy prostaglandínov ▪ riziko potratu a malformácií srdca (1. trimester) ▪ pokiaľ nevyhnutné, možno užívať v 1. a 2. trimestri ▪ kontraindikovaný v 3. trimestri (predčasný uzáver ductus arteriosus)
antibiotiká	**bez známeho teratogénneho účinku:** cefalosporíny, penicilíny, erytromycín (okrem estolátu), azitromycín, klindamycín, ampicilín + klavulanát, metronidazol
	riziko potratu v 1. trimesteri: makrolidy (okrem erytromycínu), chinolóny, tetracyklín, sulfonamidy, metronidazol
	teratogénny efekt ▪ aminoglykozidy – ototoxicita, nefrotoxicita, nie štrukturálne defekty ▪ doxycyklín – porucha vývoja kostí a zubov, zmeny farby mliečnych zubov – 2. a 3. trimester, prechodná porucha rastu dlhých kostí, relatívne však bezpečný ▪ fluorochinolóny – potenciálne toxický pre chrupavku ▪ trimetoprim – antagonista kyseliny listovej
antihypertenzíva	**1. línia – metyldopa a labetalol (preeklampsia)** ▪ betablokátory – nie v 1. trimestri, preferovať kardioselektívne (metoprolol) ▪ blokátory Ca^{2+} – preeklampsia (nifedipín, isradipín) verapamil – hypertenzia v 2.–3. trimestri pri SV-tachykardii ▪ hypertenzná kríza – urapidil, labetalol, nifedipin p.o. **kontraindikované** – ACEi, ARB
diuretiká	všeobecne kontraindikované (výnimka srdcové/renálne zlyhanie) – hypoperfúzia placenty
Mg^{2+}	▪ liečba preeklampsie/eklampsie ▪ nevhodná dlhodobá liečba pri hroziacom predčasnom pôrode: > 7 dní – zmeny kostnej denzity plodu (kategória D podľa FDA, zmena z kategórie A v r. 2013)
ascorutin (vitamín C + rutosid)	▪ kontraindikovaný – riziko leukémie u plodu ▪ dlhodobé podávanie vitamínu C v gravidite – prejavy nedostatku vitamínu C u novorodenca

ACEi – inhibitory angiotenzin konvertujúceho enzymu **ADA** – Americká diabetologická asociácia **ADHD** – porucha pozornosti s hyperaktivitou/Attention Deficit Hyperactivity Disorder **ARB** – blokátor AT_1-receptora pre angiotenzín II (sartan) **ASA** – kyselina acetylsalicylová **FDA** – americký Úrad pre potraviny a lieky/Food and Drug Administration **GDM** – gestačný diabetes mellitus **NSAID** – nesteroidné protizápalové lieky/Nonsteroidal Anti-Inflammatory Drugs **SPC** – súhrn charakteristických vlastností lieku/Summary of Product Characteristics **SV** – supraventrikulárny